

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Beliczey utca 11. szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 ft. — Félévre . . . 2 ft
Negyedévre . . . 1 ft. — Egyes szám . 8 kr.
MEGJELEN HETENKINT EGYSZER VASÁRNAP.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház.) hová az elő-
fizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDIJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRACSA.

A szabadelvű polgári kör.

Szétküldetvén az új országgyűlés meghívói, országsszerte megindultak a választás előkészületei, városunk megszokott esendjét is felváltotta egy izgatott, lázas hangulat.

A szabadelvű pártot tjeöltjének kiváló egyénisége, fényes neve lelkesíti kitaró küzdelemre, az ellenzék ellenfele veszélyességének tudata, a hatalomhoz való göresös ragaszkodás készletti kétségbeesett tevékenységre.

A szabadelvű párt, mely eddig nem sok kedvel küzdött az ellenzék tulajdonképi erejét képező családi érdekek ellen, határozottan kilépett passivitásából. Nemcsak a választás, de házi politikánk érdekében is megtette a teljes sikert biztosító szervezkedés lépéseit. A jövő év elején megszűnő „polgári kör” előkelő gazdáinak bevonásával megalakította a szabadelvű polgári kört.

E kör tagjai képezik törzsét az országos szabadelvű párt szarvasi választóinak, s vezérei, tisztikara kétségtelen biztosítékot nyújtanak az iránt, hogy a panasz mely a szabadelvű párt eddigi szervezetalansága, alkalom után való készületlensége miatt eddig joggal és méltán merült fel, többé nem ujul meg.

Közéletünk legelőkelőbb alakja, a közügyek kitaró vezére Gróf Bolza Géza áll a kör élén. A folyó hó 4-én tartott alakuló nagygyűlés által megválasztott tisztviselők névsora a következő: Elnök: Gróf Bolza Géza, társelnök: Gróf Bolza Pál, alelnökök: Salacz Ferencz, Kontur József, titkárok: Moeskónyi József, Gólián Soma, pénztárnok: Medvegy Mihály, gondnok: Podari Pál, könyvtárnok: Bodnár Éndre, ügyész: Dr. Sziráczky János, a gazdasági bizottság elnöke: Tepliczky János, alelnök: Janurik Pál, jegyző: Molnár János tanító, tagjai: Pól Károly, Laukó Máttyás, Trnyik János, Gyuris János, ifj. Kon-

daes Sámuel, Vortyáz Sámuel, ifj. Borgulya Pál, Kis Pál, Podani István, Simkovics Pál. A végrehajtó bizottság tagjai: Elnök: Dr. Salacz Oszkár, alelnök: Dr. Lengyel Sándor, Liska János, Mikolay Mihály, Dr. Szemző Gyula, jegyző: Dr. Mázor Elemér. Ezekon felül 100 bizottsági tag.

Minthogy pedig a kör határozott politikai programmal alakult meg, első és főczéljaul, üdvös fennállása egyetlen feltételül a képviselőválasztás sikeres keresztülvitelét tüzte ki. Nagy lelkesedéssel kiáltotta ki a város díszpolgárát az országsszerte csodált politikai nagyságot, a kiváló államférfiut gróf Csáky Albint jelöltül.

Leírhatlan lelkesedést keltettek a párt elnökének szavai, melyekkel a jelöltet a választók bizalmába ajánlotta, a levél melyet a Nagyméltóságú gróf ur hozzá intézett, s melyben azon hálás érzelmekről, meleg rokonszenvről beszél mely őt e városhoz fűzi, s melyben azon elhatározásának ad kifejezést, hogy bárhol leendő megválasztatása esetén e kerület mandátumát tartja meg.

A nagygyűlés az elnök beszédének és gróf Csáky Albin levelének hatása alatt 21 tagu küldöttséget menesztett Budapestre, megbízván e küldöttséget azzal, hogy jelöltje előtt tántoríthatlan ragaszkodásának, s a jelöltség elfogadásáért hálájának adjon kifejezést. A küldöttség utjáról, a szives fogadtatásról lapunk más helyén számolunk. Számol erről a várossszerte uralkodó közhangulat is, mely a bizottságnak a jelölt szemlével való közvetlen érintkezése által keltett benyomásokat viszi, széthordja a lakosság minden rétegébe, s ma már a szabadelvű párt biztos győzelméről, egy új acra gazdag reményeiről beszél.

A kiállítás utolsó napjai.

Nemsokára megkondul az ezredéves országos kiállítás fölött is a bucsuzató harangszó.

Épen halottak napján, november másodikán teszik majd sirba, meghajják előtte a félévig tartott bucsujárás lobogó zászlóit, mint egy győztes hadvezér előtt és azután elparentálják, mint egy fiatal leányt, mely oly szép és bájos volt, hogy örökre kár és Isten ellen való véték neki meghalni. Szinte fáj az ember szive, hogy pár hét múlva már ennek a mesebeli tündérországának kapui bezárulnak, szinte hihetetlen, hogy mindaz a fény, mindaz a pompa és ragyogás egyszerre csak véget ér, mely hat hónapon keresztül elragadó varázssával idecsábította a messze vidékekről és tengerentuli országokból is a népek tömegeit Magyarország fővárosába. Mennyi örömet, büszkeséget, gyönyört okozott nekünk és mennyi hálával tartozunk a gondviselésnek, hogy megérnünk engedte, az ősi dicsőség szent emlékeinek találkozását az új ezer évre készülő Magyarország munkaképességének kincseivel.

A történelmi ereklyék és a modern alkotások gyűjteményének fényes csarnokait pár hét múlva be fogják zárni és itt az ideje, hogy aki még nem látta, siessen megtekinteni a nemzeti büszkeség e megszentelt hajlékait.

Soha még nemzeti kiállítás ily fényesen nem sikerült, mint a mienk. Erkölcsei siker tekintetében felülmulta a nemzetközi világkiállításokat is. Pedig mindaz, a mi itt látható, magyar ember kezének és eszének a műve. A földmivelő, az iparos, a kereskedő, a művész kezet nyújtott egymásnak, hogy dicsőséget és hirt szerezzen a magyar névnek.

Nézzétek végig a száztornyú kiállítási város gyönyörű utcáit, tekintetek be a csaknem háromezr száz remeknél remekebb módon épült házba

SZARVAS ÉS VIDÉKE TÁRSZÁJA.

A hazajáró lelkek.

Írta: TERÉZINEK.

Lassan végig mentem a pályaudvartól a városkába vezető meredek uton. Alig voltam az ut harmadában, mikor vizsgáló szemeim észre vettek egy széltől lenggetett felirásos táblát, melyen kövér betűkkel ez állott: „Ez a ház kiadó!”

Nem igen ismertem még Boisat-t, ezt a kis vidéki városkát, a hová egy szép májusi reggelen megérkeztem. Szinte találatra választottam ezt a helyet a mappáról, Normandia kepéről s elhatároztam magamban, hogy itt töltök legalább három hónapot, lehet, hogy hatot, a szentírás intése ellenére a legteljesebb magányban; három hónapig kedvem szerint éreztem itt búnak a fejemet a szakadékos ösvények s a vörösköves utak földjén. Szándékosan hagytam otthon mindennemű könyvet, remélve, hogy az itteni postamesternél helyi újságokon kívül egyéb szellemi táplálékot nem talállok.

Szerettem egyébként ennek az országnak a boiát és irodalmát; a Bonhomme normand jóízű csacsiságait; Scholl fényes krónikáit és Caliban ingerkedő causeriejeit.

Megjelenésem ugyancsak nagy port vert fel a városkában. Az utca végén a kovács abba hagyta a patkolást, a patkolandó almásszürke pedig fület hegyezve és nyerítve fordult felém. A falu bölese feltolta az ék keresztet a homlokára s a nyerges, a ki éppen

lőszerszám viaszkolással volt elfoglalva, egy perczig mozdulatlanul tartotta kezében a keféit.

Az asszonyok kiszaladtak az ajtóik elé, meztelen, vörös s mosogató víztől fénylő karjaikkal, szoknyájuk feltürve s hátul csomóba kötve, kendőjükön lengő bojtjaikkal.

A házom, mely figyelmemet felkeltette, semmi különös nem volt. Azért álltam meg előtte, mert ez volt az első, mely „kiadó”-nak volt jelezve s mert alapjában véve nagyon mindegy volt nekem, akár tulipiros, akár lupikék.

Mikor becsöngettem a végből, hogy megtudjam kihez forduljak, a szomszéd, egy ravasz tekintetű kis bádogos, ki éppen egy üstön kalapált, leemelkedett az üllő mellől s kötenyébe fogva a kis rézüstöt, felém tartott.

— A tekintetes ur a házat akarja megnézni? kérdé.
— Igen.
A kis bádogos betekint a házba:
— Hé, Florine!
— Florine mindjárt itt lesz, uram. Nála van a kulcs. Ő volt e házbéliek mindence. Egy kis járadékot hagytak rá, a mit André ur, az örökös, rendszeren kiad neki. André ur nem lakik itt s azért megbízta Florinet, hogy adja bérbé a házat.

Florine megjelent, kövér de még jó színben levő negyvenöt év körüli vászoncseléd lehetett.
— Maga akarja kivenni a házat? kérdezte mindjárt.
— Óhó, feleltem mosolyogva s a kis bádogos helyeslő mosolyától támogatva, — jó lesz talán előbb megnézni a házat.

Az asszony előre ment, zsebében a kulcsot keresve. Mindjárt az első lépésnél, melyet a szűk, szincha-

gyott két tapétával bevont folyosón tettem, mellemre nehezedett ez a sirbolszerű penészes nedveség.

A folyosó csak a másik végéről oldalvást kapta a világosságot egy kis boltíven keresztül, melynek kékes ablakoskái alig voltak nagyobbak a saktábla kocskáinál.

— Itt van mindenekelett a szalon, mondá Florine, kinyitva az ajtót a folyosó közepe táján.

— Ez derek; még a butorok is itt vannak.
Oh igen! semmi sem változott itt, amióta ők meghaltak. Az ur annyira félt, hogy elkötyavetyélik ezeket a dolgokat. Azért az asszony, ki férje után ment a halálba, a házat minden hozzátartozókkal André urnak, férje unokaöccsének testálta, ki most Párisban lakik s a ki sohasem fogja ezeket a jószágokat dobra veretni . . . Sokkal gálánsabb semhogy ezt megtenné.

A szalonba mondta el ezeket a jó asszony, egy igazi beargeois szalonbau; hossza nem felett meg szélességének, falai bársony és arany ragyogásu tapétákkal fűdve, a kanapé gránátpiros ripszsaal bevonva, három-négy karosszék áll benne a hiányos karikáknál fogva mozdulatlanúságra kárhordatva, s vagy két tuccat szék szimmetrikusan és szorosan a fal mellett elrendezve, melyen néhány fénykép lóg a régiségtől kivert fehér petyekkel. A szalon közepén áll az összevisszasága. Hátul hatalmas tükrör, majdnem elfoglalva az egész falat, benne visszatükröződik a márvány kandalló, melyen két ezüst gyertyatartó között üvegúra alatt magas a császárság korabeli óra mutatja állandóan egy és ugyanazt az időt.

A folyosó végén két lépcsőt kell hágnunk. Éppen szembe nyílik az ebédő, balra a boltív alatt alacsony

és káprázatos fogja szeméit az itt felhalmozott kincsek óriási gazdagsága, a magyar kéznek a magyar szellemnek teremtő ereje. Nemzeti géniusunk pantheonja ez. Az ezredéves emlékek között a legmaradandóbb becsü, kimagasló és nemzeti büszkeségünket ország-világ előtt emelő nagy alkotás ez, mely hosszú időközön át okulás, tanulás és biztatás forrása marad számunkra bezárása után is.

Nézzétek meg az ősi századokba visszanyúló emlékek gyűjteményét, a három korszakot felölelő történelmi épületek csoportját; Hadverő dicső ősök ereklyéi vannak itt felhalmozva. Árpád honfoglalásának emlékműmaradványai, a keresztény kultúra újraébredés korszakának és az utolsó századok számos háborúinak és békealkotásainak emlékeivel találkozunk. Egy egész évezred változó, viszontagságos, borús és derűs eseményei mintegy megelevenedve vonulnak el előttünk és dicsfénytől sugárzó ragyogásban szólnak a késő nemzedék epigonjaihoz.

Vagy járjátok körül az új ipari művek hajlékait, az emberi kézmű, gépek, találmányok csarnokait és bámulva fogjátok szemlélni az erejére ébredt, előre törekvő és hivatása magaslatán álló magyar nemzet képességeit.

Minden együtt van itt hordva, amit szívet-lelket nemesít, amiből tanulni lehet, amiből megbecsülhetjük magunkat magunkat. Meg kell ismerni hogy méltányolni tudjuk, mennyire haladtunk és megmérhessük, milyen hosszú ut áll még előttünk, hogy a legközelebb nagy nemzetekkel versenyre kelhessünk.

Százával, ezrivel jönnek hozzánk külföldiek, csapatosan keresik fel kiállításunkat olyanok, kiknek azelőtt a magyar nemzet neve is csaknem egészen ismeretlen volt. Csodálattal vannak eltelve a magyar nemzeti erő ily óriási megnyilvánulása előtt. De sokkal fontosabb ennél az, hogy mi magunk ismerjük meg magunkat. A kiállításnak nem szabad berekesztetni, míg mindenki nem látta. Minden magyar embernek kötelessége néhány napot a kiállításnak szentelni. A kiállítás igazgatósága gondoskodott róla, hogy a legszegényebbek is csekély áldozattal megtekinthessék. Szegény és gazdag okolni fog belőle. Fel kell használni tehát a meg rendelkezésre álló nagyon rövid időt. Október közepén megszűnnek a nemzetközi kongresszusok és a kiállítás ugyiszólván még csak a magunk részére marad nyitva, hogy akik még láthatták, utólag megtekinthessék és kapuzás előtt gyönyörködhesseken benne. Ezeréves történelmünk ereklyéi, gazdasági életünk káprázatos kincsei ily módon, egy csomóban még soha sem voltak összegyűjtve.

November másodikán bezárják a kiállítást és talán soha sem lesz alkalom többé együtt látni azt a sok becses anyagot, melyet a millennium alkalmára csak a közös lelkesedés és hazafias kötelességérzet tudott összehozni.

Küldöttség gróf Csáky Albinnál.

A szarvasi szabadalvú párt küldöttsége gróf Bolza Géza pártelnök vezetése alatt e hó 7-én tisztelgett Budapesten gróf Csáky Albinnál, hogy neki a jelöltséget felajánlja. A küldöttség tagjai voltak: Melis János községi bíró, Csiesel Pál, id. Komlószki György, Krajcsóvícs György, Lustyik János, Sonkoly Pál tekintélyes gazdák, Józsa József ipartestületi elnök, Kondacs István, Opauszki István, Hiez János iparosok, Haraszti Sándor nagybérlő, Huszeri Lipót kereskedő, Mázor József földbirtokos, Laukó Mátyas tanító, Reitter Ferencz vasuti osztálymérnök, Dr. Salacz Oszkár végrehajtó biz. elnök, Dr. Lengyel Sándor, Liska János és Dr. Szemző Gyula végrehajtó biz. alelnök, gróf Csáky Albin Andrási-uti palotájában fogadta a küldöttséget, melynek vezetője gróf Bolza Géza nagy lelkesedést keltett, remek beszéddel ajánlotta fel Csáky-nak a jelöltséget. Csáky Albin gróf válaszában benső örömeinek adott kifejezést, hogy Szarvas város szabadalvú polgárai reá gondoltak, — Szarvas városához — mint mondá — nemcsak díszpolgárai oklevele, nemcsak a házfában fekvő birtokai fizik hozzá, hanem családi kötelei is, úgy, hogy Szarvas városát második otthonának tekinti. Készséggel fogadja a jelöltséget, mert benne eddigi tevékenységének, multjának látványtalmát s ezen elismerés adja meg neki az erőt, a biztatást további ugyanoly irányu cselekvéséhez. Elfogadja a jelöltséget bár tudja, hogy a diadal csak küzdelem után lesz kivívható, s biztosítja a küldöttséget s általuk küldöiket, hogy kedvezőbb köteleltséget nem róhatnak reá, miúgy a jövő parlamenti ciklusban Szarvas városát képviselhesse a parlamentben. Leirhatlan lelkesedést keltettek e lekötendő szavak, melyeket a küldöttség többszörös riadó éljenzése szakított meg. Ezután Bolza Géza gróf bemutatva a küldöttség tagjait kikkel gróf Csáky hosszabb szívélyesen beszélgetett, majd búcsúzáskor vacsorára kérte őket a „Vadászkürt“ szállóba. A fényes vacsorán, — mely a késő esti órákba nyúlt be, lelkes toasztokban éltették a jelöltet, kinek egyénisége teljes garanciát nyújt a diadalra. Emlékedett hangulatban érkeztek haza küldöik körébe a bizottság tagjai, hogy apostolokként segítsék győzelemre a jó ügyet.

A tanoncok nevelése.

A magyar iparnak egyik lényeges baja, hogy a tanonczanyag kevés kivétellel a lehető legrosszabb, mert többnyire olyan fiukból kerül ki, kiket egyáltalában más életpályára nem lehet adni és ha a fiu oly rossz, izgága, szófogadatlan, hogy tulajdon szülei nem bírnak vele, csak nehezen várják, hogy törvénytértés nélkül az iskolából kivélessék, odaadják inasnak, ha van vagy ha nincs is hajlama arra a mesterségre, csak hogy szabaduljanak tőle; hálát adnak az istennek, hogy a rossz fiu házon kívül van, az atya, ha jó utra akarja téríteni, ha minden szigor, minden rábeszélése nem használ, csak azzal ijesztgeti fiát: „Ha nem fogadsz szót, vagy ha nem tanulsz, odaadlak inasnak!“ Itt ezen szavakban, ezen ijesztgetésben rejlik főképen a rossz

nevelés, ez az, a mit ostromozunk kell, de ezen nem mi, hanem az általános nevelés segíthet.

Most a gyermek a mesterhez kerül; atya, gyámja, vagy nevelőatyja szavai igen jól bevésődtek emlékezőtehetségébe, mint inasnak sem tanulnia, sem jónak lennie nem kell; a rossz hajlamu fiuak nem kell több és ha nem kerül valami vasmarku mester keze alá, tényleg elzüllik, a könyvnek feléje sem néz, odahaza a műhelyben csak valamennyire elvégzi a munkát, de a legboldogabb, ha a házon kívül van. Az utca nem elég széles neki, illetlenül viseli magát, ugrál, futyol, kocsi után csimpezkedik és ezer szerencse, ha még ennél rosszabbat nem cselekszik, a mi őt a rendőrséggel is érintkezésbe hozza, de ilyen is találkozik elég köztük.

Az ipariskolák megvannak ugyan már, ott a tanulás volna a tanonczoknak kötelessége, de hány megy közülük oda azzal a jó szándékkal, hogy ott valamit mégis tanuljon, hogy pótolja csak némileg is azt, a mit elmulasztott, vagy nem volt alkalma tanulnia. A tanulmány része erre nem is gondol, odamegy pajtáskodni, hancurozni, cigarettázni, mindent inkább csinál, de tanulni nem akar, részint mert alapnevelése, rossz, részint mert nem fogja fel saját érdekét, nem tudja, milyen nagy szüksége lesz reá később, de valljuk meg, hogy legnagyobb része azért, mert nincs, a ki figyelmeztesse reá, mennyire szüksége lesz az életben mesterségéhez arra, a mire tanítják, a mit tudnia kell és hogy milyen nehezen fogja azt nélkülözni, mennyi kárt és megaláztatást fog ez által szenvedni és igen nehéz küzdelmébe fog kerülni, hogy egyáltalában megélhessen.

A legnagyobb része az iparosoknak most is azért megy tönkre, mert nem tud számolni, nincs meg mesterségéhez a kellő képzettsége nem tudja megtalálni a hibát, ha veszteségei vannak, nem tudja, hol rejlik az ok, ha a mesterségéből nem tud megélni, csak kedvetlenül dolgozik tovább, mesterségére ráfizet addig, a meddig éppen bírja; szeretne rajta segíteni de nem tudja, hogy hogyan és így igen sok esetben tönkre megy, a nélkül, hogy annak igazi okát képes lett volna megtalálni.

Mi a hibákat nyíltan feltárjuk; nem szólunk egyesekekről, hanem szólunk általánoságban, így senki sem érezheti magát sértve, orvosolni akarjuk a bajt, azon, ha csak lehetséges, segíteni akarunk, (az orvos is csak ott segíthet, a hol a bajt felismerte, csak is akkor bírja az igazi ellenszert a betegnek adni), így kell nekünk is egész nyíltan felszólalni, hogy ezélt érjünk.

Vannak ugyan képzett iparosok is, olyanok, kik nemcsak fiatal korukban tanultak, de úgy az élethez szükséges, mint a saját iparára hasznos, de a mostani gyári versenyvel szükséges tanulmányaikat annyira gyarapították, hogy képzettségük által a gyári versenyt kibírják, mesterségüket oly ésszerűen vezetik, hogy vagyoniilag igen szépen gyarapodnak.

Az ilyen iparos nemcsak magának használ, de hasznos tagja azon iparágban, melyet folytat, hasznos tagja a társadalomnak, bizonyos mértékben vezérszerepet játszik porgártársai közt, közbecsülésben, tisztelben részesül és ha nem könnyelmű, ha a mellett még gazdálkodni is tud, minden biztonnyal vagyoniilag is gyarapodik.

ajtó vezet a kis udvarra; jobbra lépcső vezet fel a szobákba, magas lépcsőfokokkal, viaszkos mázzal bevonva, mely tudja isten hány lányomtól már el van kopotva.

Florine előre ment az obédőbe s kinyitotta az ablakokat.

Nagy, világos, elég nyájas terem volt, sáfrányszínű tapétával bevonva. Jobb oldalt a falat egy nagy almáriom foglalta el, mely a buffet-t helyettesítette, továbbá egy hálófülke.

— Itt aludtak ők, magyarázta az asszony, feltárva a hatalmas szárnyas ajtót. A nyitott ajtón átlatni lehetett a szerfelett magas ágyat, a milyent a vidéken szeretnek.

— A tekintetes ur is itt rendezheti be hálószobáját; ez a legkényelmesebb.

Nagyon meglepett, hogy a csukott ajtó alatt valami sajtászerű bugással és melankólikus nyöszörgéssel járt keresztül a szél s oly erővel, mely ebben a különösen szélcsendes májusi hónapban meglepő volt. Amint az ajtó két szárnyát félig kinyitottam s aztán az ajtó párkányához huztam, közelről megfigyelve a tümeményt, a szél panaszos bugása hol magasabb, hol mélyebb lón aszerint a mint az ajtót kinyitottam vagy becsuktam.

— Ez mindig így járja itt, szolt Florine, még akkor is, hogy ha odakint szélcsend van. Furcsa biz ez. De csakis itt van ez így, tette hozzá megnyugtatóan.

Visszafordulva egy kutya ült szemembe, mely az asztal alatt feküdt. Nem láttam, hogy Florine-nál jött volna a szobába ez az eb, mely rendkívül jó fajtájú, formás és értelmes viszlának látszott. Mondom — lát szott, mert tulajdonképpen csak a szemet láttam, mely állhatatosan rám volt szegezve. Nagy, barna, mely tekintetü szem volt ez, oly határozott tekintettel, a fájda-

lomnak annyira élénk, meglepő, emberi kifejezésével, hogy igazán megzavart. Egyébként az egész fej, sőt mondhatnám az egész arc, komor levertséget fejezett ki: az összeránczolt szemöldökök, a lecsüngő ajkak, a lapos orr, a lelógó fülek, ezek a fekete bársonyos fülek, melyek olyan jól illettek neki. Mindaddig az állat meg se mozczott. Egyre csak reám lesett — ez volt az egész.

— Az ő kutyájuk volt, magyarázta Florine. Biz ennek a szegény állatnak volt a legnagyobb kincs. Hogy szerette a gazdáját! S a gazda halála óta nincs az az ember, a ki ezt az állatot innen ki tudná zavarni. Az asszony halálos ágyán gondjaimra bízta a szegény öreg, de semmi áron sem akar hozzam jönni. Kénytelen vagyok nap nap után idehordani neki a levest. S akkor is csak foghegyről eszik. Az ember — hogy isten büntetéképp ne vegye — azt mondhatná, hogy ez az állat el akarja magát emészteni. Hogy busult az Istenadta! Lássá tekintetes ur maguk ezt Párisban el se hinnék: a mikor szegény urunkat eltemettük, minden gyereket elfogja mondani — a kutyát bezártuk a láskamrába, hogy valami zavart ne csináljon. És lám mikor a koporsót felteszik a Szent Mihály lovára, Tom, kiszabadulva valahogy a fás kamrából, keresztul furakodik a halottas népen, vadul megugatja a halottas embereket, a plébános utat, s mindazokat, a kik csak közel álltak a koporsóhoz. Ha valahogy le nem csíthatom, s a nyakláncnál fogva el nem huzom, a szegény állat — biz isten — dühében megveszett volna. Oh, az állatok, higye meg, kevésbé felejtenek, mint az emberek. Nézzé, néhány nap előtt, egy banyu ruhában, mit az öreg asszony ajándékozott nekem, rakadtam a nehaj gazdám egyik nadrágjára. És lássa — Tom üstönt felismerte. Szimatolt a ruhadarabok közt s egyszerre csak neki

kezd az ugatásnak s oly szomoruan, hogy sirva fakadtam. Mert, tudja tekintetes ur, szolt tovább Florine keze fejével letörölve könnyeit, nagyon szerettem ám ezeket az embereket — magam is. Olyan jóra való népek voltak. . . Oh Istenem! mégis csak szomorú dolog, ha így egyik a másik után utnak vált a más világra.

* * *
Elgondoltam magamban, mint aki kegyelettel tekint vissza a multa és vallásos rajongással szereti az emlékeket — hogy én sohasem jutottam volna arra a gondolatra, hogy a békességnek s gyermekjátékimnak tanóját bérbe adjam vagy örök áron másnak átengedjem. Úgy hagytam volna mindent a régi helyén, a butorokat a régi rendben, ahogy ma vannak. Soha meg nem engedtem volna, hogy idegen ember hideg szívvél zavarja meg a csendet, az emlékek mauzoleumát, ahová gyakran a bubánat óráiban, mikor az élet megnehezedik felettünk, mikor a halál gondolata, a más világ misztériumai elkábitják a szorongó szívet, eljöttem volna zarándok utra, hogy kisírhassem magam, hogy megszabadítsam szívemet gyengeségeitől, keserveitől és szenvedéseitől.

Florine, mintha csak eltalálta volna titkos gondolataimat, hirtelen így szolt:

— André urfi nem lakhatik e házban. Párisban tanul most. S minthogy a derék urfi nem valami jómódu, kénytelen volt a házat kiadni. De csak butorozva adja ki s kiköti, hogy minden úgy maradjon, a hogy van; azért nem is adja oda minden jött-ment embernek. . . Tessen talán megnézni a kertet is.

— És a kutya? nemde Tomnak szólította.

— Igen, Tom, gyere csak ide, öregem. Magához hitte a kutyát, kezével a térdére csatolva,

ban találjuk a legközelebb Szombathelyen leleplezendő Berzsenyi Dániel szobor képét. Czuczor Gergely emléktájkájának mását, az ezredéves kiállítás frízitagjainak II. csoportját (26 arckép.) a munka két jubiláló bajnokát Tanay Józsefet és Bauer Ferenczet, sfb. stb. Cikkekét írtak: Gróf Batthyány Ervin, Adorján Sándor, E. Kovács Gyula, Rexa Dezső, Feleki Sándor, Becz József, és mások. Ebből is láthatjuk hogy az „Ország-Világ“ a legaktuálisabb hetilap, mely emellett a legolvasottabb is, amennyiben előfizetési ára negyedévre 2 frt. Legmelegebben ajánljuk e lapot olvasóink figyelmébe. A ki még nem ismeri kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól (Budapest V. Hold u. 7. sz.) mely kívánuatra bárkinek ingyen megküldi.

— A „Jelenkor“ Palágyi Menyhért heti szemléje most közli harmadik szövegátalakításának eredményeit. A kitűzött harmincz idegen szó magyarázatára több mint négyszáz pályamunka érkezett, melyek a magyar nyelv rengeteg szóbőségét és hajlékosságát igen tanulságos világításba helyezik. Érdeklődést fog kelteni „A Kisfaludy-társaság fölfedező uton“ című czik, mely arra figyelmezteti, hogyan öltették föl a szépirodalmi társaságot Arany János egy állítólag kiadatlan költeményével, mely pedig Arany kisebb költemények két kötetes kiadásában befoglaltatik. A Jelenkor igazi következetességgel szolgálja az „önálló nemzeti művelődés“ eszméjét és éles bírálatot gyakorol a Nyugot-ról eredő kóros szellemi áramlatok fölött. E heti vezércikkében a német nyelv kötelező középiskolai oktatása ellen szólal föl mélyre ható érvevel. A lap komoly tartalmát kellemesen tarkítják a „Változatok“, melyek közül ez alkalommal egy mulattató ballada-utánezatot emelünk ki. Időszerű társadalmi cikkek, irodalmi, színházi bírálatok, elbeszélés és költemények egészítik ki a lap tartalmát. A Jelenkor évi előfizetési ára 8 frt. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Józef-utca 81.

Budapesti levél.

Tisztelt olvasóink bizonyára természetesnek fogják találni, hogy ezuttal az ezredéves kiállítás ismertetésével a német érdeklő leírását adjuk. — Az iparcarnok 14. csoportjában Mme. Lebnwitsch mellfüző különlegességek műtermének kiállítását, egyike azon kiváló izlésű és jó tapintattal bemutatott tárgyaknak melyek tökéletessége, alakjuk szépsége és kifogástalan gondos munkája a szemlélő előtt felismerhetővé válik különösen a hölgyek előtt, kik e tekintetben természetes érzékkel bírnak. De nemcsak a szép feltételeinek, hanem az egészség követelményeinek is minden irányban való érvényesítése. az anatómia szerinti testalkat megfigyelésével készítettt s a legnagyobb kényelmet nyújtó nyújtó mellfüzőknek az egyenetlenséget eltüntető művészete van itt bemutatva. — Első sorban említjük meg az amerikai rendszer szerint készült magas mellfüzőt, mely karcsu nőket szépen domborit minden kitömés nélkül, s ezen felül megakadályozza, hogy a ruha melle bessen. Ezzel ellentétben be van mutatva egy török szelyemből készült mellfüző testes hölgy részére, haskötővel egy darabból, mely elhízott nőknek hastartása által valódi jótéteményül szolgál mert a külön haskötőt feleslegessé teszi, s a test ez által nem csak kisebb lesz, de felfelé is emeltetik. Egyenetlen

testalkatnak oly egyenesentartó fűző van bemutatva, mely minden kipárnázás nélkül az alakok egészen egyenesnek ünteti fel, A gyomorban szenvedőknek gummitétét folytán kinyuló szerkezetet oly mellfüző készült, mely a nyomástól teljesen védi, mert a fűző minden lélegzetvétel után enged. Azon hölgyek részére, kik a lovaglás vagy a turista sportnak hódolnak vagy utaznak, lovagló és turista mellfüzők titkos pénztartóval készültek, melyek viselése a legkellemebb. Mennyasszony mellfüzők, estélyere kiválóan alkalmasak; iskolás leánykák és fiúk egyenestartó fűzők, az egészség követelményeinek figyelembe vételével készülnek és vannak bemutatva. — Mme. Lebnwitsch mellfüző különlegességek műterme Budapesten, váci utca 7. sz. alatt van, s a legmelegebben ajánljuk t. hölgyeinknek, hogy mellfüző szükségleteik beszerzésére e hazai czégghez forduljanak, hol bármilyen kívánt felvilágosítással is készségesen szolgálnak.

A közviszonyok hanyatlása, a gazdasági eredmények elégtelensége tolytán, a vidéken sok esetben pénzzavarokba juttatják még a vagyosabb osztálybelieket is, s megtörténik, hogy rövid időre készpénz szükségletüket beszerezni nem tudják, mert közelükben nincsen olyan intézet, melyhez zavarukban röstelkedés nélkül fordulhatnának. Éz okból ajánljuk t. olvasóink figyelmébe a Budapesti Terézvárosi Takarékpénztár és zálogközlönyöző intézetet, mely a fővárosban mint a legelőnyösebben szolgáló zálogintézet van elismerve és teljes megbízhatóságot Tolnay Lajos elnök és Banke Ferenc igazgató személye nyújtják. Ha tehát valakinek gyorsan van pénzre szüksége, küldjön ékszer vagy bármily értékű szöveteműt a fentjelzett zálogintézetbe, egyszerűen a Terézvárosi Takarékpénztárnak Budapesten címzve, s a tárgy értékének megfelelő kölcsönt postafordulattal megkapja, s a kiváltást is ily uton eszközölheti, az intézet legdiskrétebb eljárása mellett.

A Budapestre utazó közönséget különösen figyelemztetjük, hogy megérkezésük a pályaudvaron hemzsegő egyének magánlakás kínálgatásától óvakodjon mert rendszeren tisztátalan és kényelmetlen lakásért oly áratat fizetnek, hogy tisztességes szállodában is lehet ily árért szobát kapni. legjobban ajánljuk a keleti pályaudvar közepében levő „Stefánia“ szállodát a Murányi-utca 53 sz. alatt, mely 200 személy befogadására kényelmesen van berendezve, tiszta új épület, vannak szobái egy személyre 1 frt, két személyre 2 forintért családoknak olcsó árért. Olcsó, jó magyaros konyhája és tiszta italai vannak A szállodából a városba a lövonatu vagy villamos vonaton olcsón lehet közlekedni mindkettő közel van a szállodához. A vasutói vagy oda nem kell kocsit használni, oly közel esik a szállodához.

CSARNOK.

A kincs.

Három kalandor sötét erdő mélyén
Egy üsbe rejtett nagy kincsre akadt.
Mily nagy szerencse, rettentő szerencse!
— Kiáltá egyik — igaz életomre,
Mí eddig nem volt, lesz kövér falat.

S mert éhesek valának mind a hárman,
Mint télidőben erdő farkasa,
Elment egyikük futva és rohanva
Hogy társaival éhségét oltthassa
Eledelért a szomszéd faluba.

S míg ment, észébe ravasz terv szülemlett:
„Ki tudja, mit ferralnak ellenem?
Ők erősek, vadak; és én erőtlen.
A kincsnek részét még elvesszük tőlem,
Mely megillet . . . A kincs enyém legyen!“

Hozott ételt — de mérget tett beléje
Hogy a kincs egyedül övé legyen.
Mig oda volt, a másik kettő ottan
A nagy kincs felett eltanakodortan
Hevert a jó puha pázsit gyepen.

Terveket szőttek sokat s veszekedtek
A nagy kincsnek felosztása fölött.
„Megölöm én őt, a fattyát, bitányot!“
„Megöljük! — mindkettő ajkáról hangzott
S megosztjuk a kincset egymás között.“

A pajtás nemsokára eljött vigan
Édeskés mosoly játszott ajakán . . .
Rárontott kifent késsel, vad haraggal
Boszut lihegve s kegyetlen gyilkokkal
Megölte a két lelketlen kaján.

Kisütött nyájasan a hold világa
Hevert a két gyilkos a fák alatt.
Lakmároztak a mérges elödelen,
El is pusztultak belé mind a kettőn
S nagy a kincs ott gazdátlanul maradt.

Alkonyat.

Halkan bug a szellő, szerelemről suttog,
Simiton tova leng szerelmet lehel.
Illatos a lég, a bogársereg zummog.
Ronára, mezőre hull a barna lepel.
Édes érzelemtől telik meg a kobel.
Halkan jön az alkony, szende purban égve
Szeliden leborul, meglopi a tájat,
Ragyog az ég alja fénynek özőnébe;
Erdőn, mezőn, rónán bolygnak sötét árnyak
Lengő szelid árnyak longenok, leszállnak.
A cseriés bokrain fénybogárka ragyog,
Gyémántcsillagú harmat a virágon.
Majd kitündökölnék a fényes csillagok.
Harmatozik . . . Nyugszom puha pázsitágyon . . .
Elmerengek . . . Csendes otthonomba vágyom.

A vég.

Ha jársz virágözve ošvényen
S rózsák illatja kábitja fejed;
Ha élted sorja jó, gond nélkül
S bu, fájdalom nem tépi szivedet;
Gondold meg: a rózsának illata
Hamar mulik, és eljön hervadása;
Ne ógjen benned vágy és szenvedély,
S ne csábitson az élet ragyogványa.

S ha lángoló vágyad egekre tör
S egy eszmény az, miért szived rajong,
Véred pozsg, szived bizalma ép,
Benne a gyermekkor emléke zsong.
S életutad vezethet bárhová,
Messzire által hir, dicsőség s kinesen
Mindent magába rejt egy sir, egy kis halom . . .
Ábránd az élet s hangulat csak minden

Gedő Simon.

A szerkesztésért felelős: SÁMUEL ADOLF.
Segédszerkesztő: CSILLAG SÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomoból és gőzcseplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, továbbá lóerő-
cséplőgépek, tisztító-rosták, kon-
zolyozók, kaszáló- és aratógépek, boronáló, szénagyújtók.

„COL UMBIA“ legjobb sorvatógépek, szecskavágók, répa vágók, kukorica-
morzsolók, daráló, őrlő-malmok.

Egy temes aczél-ekék 2 és 3 vasú okék
és minden egyéb gazdasági gépek

Részletes árjegyzékek kívánuatra ingyen és bérmentve küldetnek.

SZIVATTYUK

minden neme, házi, nyilvános, mező-
gazdasági és iparczélokra.

UJDONSÁG!

Bower-Barif-féle szabadalmazott
inoxidálási módszer szerint inoxi-
dált szivattyuk rozsdá ellen
védve

Árjegyzékek ingyen
és bérmentve.

W. GARVENS, WIEN, I. Wallfischgasse 14. sz.
Schwarzenbergstrasse 6.

MÉRLEGEK,

legújabb javított rendszerű tizedes,
százados és hidmérlegek tából és vas-
ból, kereskedelmi közlekedési, gyári,
mezőgazdasági és ipati czélokra. Em-
bermérlegek, mérlegek házi haszná-
latra. barommérlegek.
Commandit-társaság szivattyu- és mér-
leg-gyártásra.